

Sahayı ve üniversiteyi tanıyan bir mühendis

Bilgin Candemir, yıllarca sahada İSG çalışmalarını yakından takip etti, yürüttü ve şimdi de üniversitede İSG dersleri veriyor. Deneyimlerini gençlere aktarıyor.

Sayın Candemir, İSG alanına yönelmenizin sebebi nedir?

İlk çalışma hayatına başladığım Karabük D.Ç.'de hiç de farkında olmadan ağır sanayinin içinde yaşadım. Hemen sonraki Erdemir Zübeyde Yüksek Fırını'nın montajında iş güvenliği kurallarını öğrenmeye başladığımda, dudağımın uçkladığı hiç unutmam. Uzun yıllar mühendislik, yöneticilik ve kendi işimin yöneticiliğini yaparken, hep işimin tamamlayıcı bir kısmı İSG'yi göz ardı etmediğimden olsa gerek, ciddi anlamda bir kaza yaşamadım. Deneyimlerimle kazandığımız bilgileri bizden sonra gelenlere aktarmanın bir borç olduğu inancını her zaman taşımışım. Bu anlayışla bizden öncekilerden emanet aldıklarımızı, bizden sonrakilere aktarma borcumu İSG ile veriyorum diye düşünüyorum.

Sanayideki uygulamaları yakından tanıyan biri olarak ilk başladığımız günlerden bugünlere, ülkemizde İSG alanının gelişimini nasıl değerlendiriyorsunuz?

'Rüyamda görsem inanmazdım' dense de bu konuda çok değişiklik yaşadığıma inanıyorum. Bana göre sihirli sözcük 'müşteri memnuniyeti'dir. Bu kültür, bütün üretim tekniklerini, hatta yaşam tarzımızı değiştirdi diyebilirim. İnsan odaklı çalışma hayatının, bütün teknolojik gelişmelere, robotlaşmaya rağmen öne çıkma başarısını göstermekte olması bunun ispatıdır diye düşünüyorum. 1987 senesinde Japon çalışma hayatını yakından görme fırsatım olduğunda; bu kadar dar alanda istihdam problemini nasıl çözüyorlar diye ilgilenirken, bir de gördüm ki inanılmaz bir yoğunlukla robotlaşma için çalışıyorlar. O zaman bir şeyler kafamda yer değiştirdi ve dedim ki asıl olan, verimli üretim tekniklerini insanların mutluluğu için geliştirmek. Bu anlamda ülkemizde çok uzun bir yol görünüyor diyebilirim ama en iyimser olduğum taraf dünyaya açık olmamız. Evrensel boyutta değer olmak için iyi çabalyoruz, bu da bana umut veriyor, mutlaka başaracağız. İSG kültürü tabii multidisipliner bir kültür. Yalnızca İSG de bir yerlere gelmek hayal olur.

İş sağlığı ve güvenliği, nasıl tek başına bir ilim dalı değilse, üniversitelerdeki İSG alanından önce üniversitelerimizi ve sistemi sorgulamakta fayda var diye düşünüyorum.

Ekonomide ilk öğrendiğim risk = kar / zarardı. Yani riski kar'da tutmak için zarar etmemeyi bilmeniz lazım. Bu konu iş güvenliğine gelip dayandığında tehlikeleri bilmeliyiz ki, güvenli iş yapalım şeklinde anlam kazanıyor. Düşünüyorum da sanayi devriminin içinde insanlar çok eziyet çekmişler. Geçmişten geleceğe bir köprü kurarsak, teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin, insan daha önemli hale geliyor. Bunun yolu da iş sağlığı ve güvenliğinde teknikler geliştirmekten geçiyor diyebiliriz.

Şu anda, üniversitede İSG alanında ders veriyorsunuz. Üniversitelerdeki İSG eğitimi yeterli görüyor musunuz?

Hayır, yeterli görmüyorum ama iş sağlığı ve güvenliği, nasıl tek başına bir ilim dalı değilse, üniversitelerdeki İSG alanından önce üniversitelerimizi ve sistemi sorgulamakta fayda var diye düşünüyorum. Ülkemizde üniversitelerimiz ile sanayi, maalesef istenilen düzeyde değil. Sebepleri konumuz dışında. Günümüzde İSG sadece meslek yüksek okulu içinde bir bölüm. Tekniker yetiştiriliyor, pratiklik ve uygulamaya yönelik bir eğitim veriliyor. Piyasanın bu konudaki ihtiyacına ikinci olarak cevap veren Yıldız Teknik Üniversitesi'nden sonra kısa zamanda çok sayıda üniversitede bu bölümün açılmış olması,

ihtiyacın büyüklüğü hakkında bilgi vermektedir.

Bunun yanında İSG konusunda proje üreten, program yapan ve kritik noktaların analizini yapan, çözüm önerileri geliştirebilen, tasarım yapabilen, istatistik değerleri yorumlayabilen ve ekonomik değerleri ölçümleyecek, bütçe yapabilecek, lisans düzeyinde eleman yetiştirmiyoruz. Lisansüstü ve doktora çalışmaları da birkaç üniversitede özverili birkaç öğretim üyemizin çabaları ile sınırlıdır. Niye lisans seviyesinde eğitim olmalı? Çünkü sonrasında bir meslek odası donanımı ve meslek sonrası bilgilendirme eğitimlerinin devamı olacak, meslek haklarının korunması ve gelişmesi sağlanacak gibi konuları sıralayabiliriz.

İSG alanında çalışan ve bu alana ilgi duyan genç meslektaşlarınıza neler önerirsiniz?

Saniyorum ben de benden öncekiler gibi davranmaya başladım; 'çok çalışmak lazım'. 'Çalışıyorum ama bir gelişme yok, daha nasıl çalışmalıyım' diyenleri duyuyorum gibiyim. İşte burası önemli; çalışmamızı ölçmek, başarıyı sınamak yani performansımızı devamlı ölçmek durumundayız. Kimse bize şunu yaparsan başarılı olursun demez hatta başarılı olmamamız için tuzaklar kurulur. İş sağlığı ve güvenlikçi olarak başarı, çalıştığımız yerin kaza risklerini iyi değerlendirmek, olası kaza ve insan hareketlerini tespit edip, zamanında önlem al(dirt)maktır diyebiliriz. Tabii şu konuyu da atlamak istemem; insanı anlamak için gayret sarf etmeliyiz. Saniyorum bunları yaparsak başarı kendiliğinden gelir. ■

Bilgin Candemir kimdir?

YTÜ makine mühendisliğinden mezun olduktan sonra, Karabük D.Ç., Erdemir, Asil Çelik ve Çolakoğlu Metalurji ve Sivas D.Ç.'de makine mühendisi ve yönetici olarak çalıştı. İş güvenliği uzmanlığı ve danışmanlık yaptı. Halen İSG alanında danışman ve YTÜ İSG Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak hayatını sürdürmektedir.